36502 Initiatiefnota van het lid Inge van Dijk over bescherming van de rechten van belastingbetalers en toeslagontvangers

Nr. 12 Brief van de staatssecretaris van Financiën

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2026

Ik bied u het handvest voor belastingplichtigen en het handvest voor toeslaggerechtigden (hierna handvesten) aan. Hiermee geef ik gevolg aan de motie Krul die is gestoeld op de initiatiefnota van het lid van Dijk over bescherming van de rechten van belastingbetalers en toeslagontvangers (hierna initiatiefnota).[1]

Initiatieven op het terrein van verbetering van rechtsbescherming juich ik toe, zoals ook deze opdracht voor het opstellen van een handvest. De Belastingdienst en de Dienst Toeslagen proberen op vele verschillende manieren de praktische rechtsbescherming te verbeteren en burgers en ondernemers te ondersteunen en te helpen om aan hun verplichtingen te voldoen en hun rechten uit te oefenen. Het handvest is daar een aanvulling op.

De handvesten hebben als doel om op een toegankelijke wijze inzichtelijk te maken welke bestaande rechten en plichten belastingplichtigen en toeslaggerechtigden hebben en hoe zij die rechten kunnen gebruiken. Daarnaast maken de handvesten duidelijk wat burgers en ondernemers mogen verwachten in de contacten met de Belastingdienst en Dienst Toeslagen en waar de diensten aanspreekbaar op zijn. Ook voor de belastingplichtige en toeslaggerechtigde die minder vertrouwd is met juridische begrippen.

Bij de totstandkoming zijn naast de voorbeelden uit de initiatiefnota en petitie van de Bond voor Belastingbetalers, ook voorbeelden uit het buitenland betrokken, zoals de Taxpayer Bill of Right uit de VS en Canada.[2] Ook zijn meerdere (externe) stakeholders betrokken. Voorbeelden daarvan zijn de Belangenbehartiger Belastingplichtigen en Toeslaggerechtigden, de Bond voor Belastingbetalers, de Nationale ombudsman en Stichting lezen en schrijven.

Met de publicatie van het handvest voor belastingplichtigen en toeslaggerechtigden start een nieuwe fase: de implementatie. Het gaat erom dat het handvest gebruikt en gedragen wordt. Voor medewerkers van de Belastingdienst en Dienst Toeslagen is het handvest een leidraad om de belangrijkste rechten van belastingplichtigen centraal te stellen en daarmee

[1] *Kamerstukken II* 2023/24, 36502, nr. 2.
Kamerstukken II 2024/25, 36502, nr. 6.
[2] Petitie van de Bond voor Belastingbetalers 'Handvest voor de Rechten van Belastingbetalers', op 30 januari 2024 ingediend bij de Tweede Kamer.

rechtsstatelijk te handelen, met oog voor de menselijke maat. De Belastingdienst brengt het handvest onder de aandacht van medewerkers en managers en neemt het op in de onboardingsperiode van nieuwe medewerkers.

De Belastingdienst en Dienst Toeslagen doen er alles aan om te handelen in lijn met de wettelijke eisen zoals opgenomen in de handvesten en om deze te waarborgen. Burgers en ondernemers hebben daar immers recht op. Lukt dit niet, dan willen we dat weten en verbeteren. Daarom gaan we kijken hoe het staat met het waarborgen van deze rechten, aan de hand van bestaande meetinstrumenten zoals de dienstverleningsmonitor, fiscale monitor en toeslagenmonitor. Daar waar het gaat om het nemen van tijdige besluiten bijvoorbeeld, is de Belastingdienst nog niet in alle gevallen daar waar het zou moeten en willen zijn.[3] Naar burgers en ondernemers toe zullen we hier transparant over zijn, om geen onjuiste verwachtingen te scheppen.

Tot slot wil ik vermelden dat ik het belangrijk vind dat belastingplichtigen en toeslaggerechtigden naast hun rechten, ook weten welke plichten zij hebben. Een goed functionerend heffings- en toeslagensysteem vereist een goed samenspel tussen rechten en plichten. In de handvesten is daarom ook aandacht voor de plichten van belastingplichtigen en toeslaggerechtigden.

De staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg

[3] *Kamerstukken II* 2025/26, 36 945 IX, nr. 1, p. 52.